

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w klasach Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II Sióstr Prezentelek w Rzeszowie

- 1. Kryteria ocen z języka polskiego**
- 2. Poziomy wymagań dla klas I LO**
- 3. Poziomy wymagań dla klas II LO**
- 4. Poziomy wymagań dla klas III LO**
- 5. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania : interpretacja utworu poetyckiego**
- 6. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania: rozprawka**
- 7. Skala ocen (wg szkolnego systemu oceniania)**
- 8. Warunki i tryb oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z języka polskiego (zgodnie z założeniami szkolnego systemu oceniania)**
 - 8.1. Oceniania bieżące**
 - 8.2. Kartkówki i sprawdziany**
 - 8.3. Oceniania semestralne i końcoworoczne**
 - 8.4. Egzamin klasyfikacyjny**
 - 8.5. Egzamin poprawkowy**
 - 8.6. System odwoławczy**

Opracowali nauczyciele poloniści
w ramach Zespołu Humanistycznego:

mgr Grażyna Ungeheuer Materna
mgr Aneta Wojciechowska
mgr Elżbieta Słowik
mgr Jolanta Piwowar

1. Kryteria ocen z języka polskiego

Uczeń otrzymuje oceny za :

- odpowiedź ustną,
- pisemne prace klasowe i domowe na tematy otwarte,
- testy sprawdzające wiadomości, znajomość lektur,
- wartość prowadzonych notatek,
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości (np. referat, zestawy bibliograficzne, projekt inscenizacji, elementy wykładu),
- aktywność na lekcjach.

Ocenianie odpowiedzi ustnej

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń potrafi:

Wiadomości

- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych epok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych;

Umiejętności

- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób;
- umiejętnie przywoływać cytaty z tekstów literackich do wypowiedzi własnych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę **dopuszczającą** , a ponadto:

Wiadomości

- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi;

Umiejętności

- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach , odwołując się do omówionych utworów literackich;
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;
- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;

- prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu;
- podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Umiejętności

- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;
- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;
- formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
- komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;
- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Wiadomości

- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- wykazać się opanowaniem pamięciowym licznych fragmentów tekstów literackich oraz swobodnie posługiwać się cytatami;
- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;

Umiejętności

- wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich;
- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego:
 - posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką;
 - rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki (w tym tekstu lit.), ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;
- wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną;
- odwoływać się do opinii autorytetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów...)

- dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
- dokonać syntezy twórczości literackiej(epoki, autora, prądu);
- dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę **celującą** uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , a ponadto:

- prezentując swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadcząca o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe , wnikliwe;
- stawiać hipotezy badawcze;
- polemizować , by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów.

Prace domowe i klasowe : sposoby sprawdzania stopnia realizacji wymagań

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:

- zrozumieć temat rozprawki ;
- znaleźć argumenty uzasadniające tezę,
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- wprowadzić do pracy cytaty z utworów;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

Na ocenę dostateczną uczeń powinien:

- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

Na ocenę dobrą uczeń powinien:

- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy, cytować badaczy literatury;
- sporządzić bibliografię;
- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:

- pamiętać o oryginalnym zamyśle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowną koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki., historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające, umiejętnie skonfrontować je z sądami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną;
- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

Na ocenę celującą uczeń powinien:

- w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza. treści programowe;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;
- sporządzić dokładne przypisy.

Ocenianie testów i wiadomości

Według punktacji podawanej przy każdym teście

Ocenianie notatek

- systematyczność : wszystkie tematy, wraz ze stosownymi treściami są odnotowane,
- rzetelność : zawierają informacje podane na lekcjach lub w zalecanym fragmencie podręcznika czy opracowania,
- konkretność i jasność zapisu,
- ewentualne wprowadzanie własnych refleksji (dygresji, pytań).

Ocena wynika ze stopnia realizacji powyższych kryteriów.

Ocena aktywności

Ocena celująca:

- Uczeń wzbogaca treść lekcji o wartościową wiedzę pozaszkolną.

Ocena bardzo dobra:

- Uczeń potrafi wskazać kierunek interpretacyjny na lekcji poświęconej nowemu tematowi; potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne.

Ocena dobra:

- Uczeń bierze udział w dyskusji, prezentując przemyślane i uzasadnione stanowisko; wykazuje aktywność w poszukiwaniach rozwiązań interpretacyjnych.

Ocena dostateczna:

- Uczeń uczestniczy w procesie lekcyjnym, formułując wypowiedzi trafne, lecz niepełne.

Ocena dopuszczająca:

- Uczeń rzadko wykazuje aktywność podczas lekcji, a jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy (powtarzanie zdania podręcznika, nauczyciela, przedmówcy).

Ocena niedostateczna:

- Uczeń nie uczestniczy w tworzeniu treści lekcji; zagadnięty nie wie, o czym jest mowa; nie wykonuje poleceń nauczyciela

2. Poziomy wymagań dla klasy I LO

	Wiadomości i umiejętności	Poziomy wymagań			
		konieczny (dop)	podstawowy (dst)	rozszerzający (db)	dopełniający (bdb)
	Uczeń zna i rozumie:				
1.	utwory (lub ich fragmenty) wskazane w programie	x	x	x	x
2.	utwory z zakresu lektury uzupełniającej omawiane na lekcjach			x	x
3.	chronologię epok i ich ramy czasowe	x	x	x	x
4.	pojęcia z zakresu komunikacji językowej (nadawca, odbiorca, tekst, sytuacja komunikacyjna, kanał, kod, kontekst komunikacyjny) lub akt komunikacji językowej		x	x	x
5.	pojęcie normy językowej i błędu językowego		x	x	x
6.	ślady tradycji biblijnej, antycznej i chrześcijańskiej obecne w literaturze polskiej		x	x	x
7.	nurty filozoficzne związane z omawianą tradycją literacką			x	x
8.	pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				
	Biblia, Stary i Nowy Testament, mit, dziedzictwo antyku, teocentryzm, franciszkanizm, ascetyzm, kultura rycerska, humanizm, reformacja. Renesans, Barok, sarmatyzm, Oświecenie, racjonalizm, klasycyzm, sentymentalizm, parenetyka	x	x	x	x
	fatum, sacrum, profanum, dance macabre, stoicyzm, epikureizm, kontreformacja, empiryzm, utylitaryzm		x	x	x
	katharsis, vanitas, makiawelizm, libertynizm, rokoko, marinizm, karnawalizacja			x	x
9.	gatunki literackie:				
	przypowieść, epepeja, tragedia, komedia, tren, fraszka, bajka, satyra, pieśń, epos rycerski, hymn, sonet, pamiętnik	x	x	x	x
	psalm, kazanie, kronika, elegia, epos rycerski, hymn, oda, sonet, powieść		x	x	x
	legenda, epigramat, poemat heroikomiczny, powiastka filozoficzna			x	x
10.	style w sztuce:				
	klasycyński, klasycystyczny, gotycki, romański, renesansowy, barokowy		x	x	x
	manierycny, rokokowy			x	x
11.	przemiany konwencji literackiej			x	x
12.	pojęcia z zakresu estetyki:				

	decorum, mimesis, harmonia, koncept		x	x	x
	dowcip, manieryzm			x	x
13.	relacje między tekstami a ich kontekstem historyczno-kulturowym		x	x	x
14.	związki między kulturą polską a europejską		x	x	x
15.	związki między kulturą staropolską a współczesną			x	x
16.	język poznanych tekstów staropolskich		x	x	x
17.	różnice między językiem tekstów staropolskich i współczesną polszczyzną				x
18.	różnice między mową a pismem	x	x	x	x
19.	funkcje tekstów: estetyczną, ekspresywną, impresywną, poznawczą, fatyczną, wychowawczą		x	x	x
20.	zapożyczenia z innych języków			x	x
	Uczeń potrafi:				
21.	rozpoznać rodzaje i funkcje środków stylistycznych charakterystycznych dla poznawanych epok:				
	inwokacja, porównanie homeryckie, antyteza, inwersja, hiperbola, makabra		x	x	x
	oksymoron, paradoks, peryfraz			x	x
	ars amandi, alegoryzacja, peryfraz, emblemat				x
22.	wskazać toposy kulturowe:				
	dom, śmierć, Chrystus, Syzyf, Prometeusz	x	x	x	x
	Hiob, ogród		x	x	x
	apokalipsa, raj, arkadia, Edyp			x	x
	Eros i Tanatos, ziemia obiecana, motyw artysty jako mędrca				x
23.	odtworzyć główne idee utworów poznanych na lekcjach	x	x	x	x
24.	dokonać interpretacji utworów wskazanych w podstawie programowej		x	x	x
25.	analizować i interpretować inne poznane utwory literackie			x	x
26.	oceniać i wartościować poznane dzieła				x
27.	parafrazować teksty za pomocą różnych środków językowych				x
28.	opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne poznanych utworów		x	x	x
29.	ustalić konteksty potrzebne do interpretacji utworu		x	x	x
30.	zastosować konteksty w interpretacji			x	x
31.	porównywać różne dziedziny sztuki			x	x
32.	charakteryzować różnych bohaterów literackich	x	x	x	x
33.	oceniać bohaterów literackich		x	x	x
34.	porównywać bohaterów literackich			x	x
35.	stosować pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				

	Biblia, Stary i Nowy Testament, mit, dziedzictwo antyku, teocentryzm, franciszkanizm, ascetyzm, kultura rycerska, humanizm, Renesans, Barok, sarmatyzm, Oświecenie, racjonalizm, klasycyzm, sentymentalizm	X	X	X	X
	<i>fatum, sacru, profanum, dance macabre</i> , stoicyzm, reformacja, kontrreformacja, empiryzm, utylitaryzm		X	X	X
	<i>katharsis, vanitas</i> , makiawelizm, libertynizm, rokoko, marianizm, karnawalizacja			X	X
36.	stosować pojęcia z zakresu estetyki:				
	decorum, mimesis, harmonia, koncept		X	X	X
	manieryzm, smak, dowcip			X	X
37.	wskazać różnice między odmianą pisaną a mówioną języka		X	X	X
38.	słuchać wykładu z notowaniem	X	X	X	X
39.	zaprezentować wypowiedź dotyczącą treści omawianych na lekcji	X	X	X	X
40.	poprawnie formułować pytania i odpowiedzi		X	X	X
41.	uczestniczyć w dialogu			X	X
42.	zabierać głos w dyskusji			X	X
43.	uczestniczyć w polemice			X	X
44.	argumentować własne stanowisko			X	X
45.	przekonująco bronić własnego stanowiska			X	X
46.	opracować i wygłosić referat			X	X
47.	konstruować dłuższą wypowiedź ustną	X	X	X	X
48.	wygłosić mowę ze świadomym użyciem środków retorycznych			X	X
49.	przygotować prezentację z wykorzystaniem celowego materiału pomocniczego			X	X
50.	rozdzielić szkic interpretacyjny od rozprawki	X	X	X	X
51.	zbudować trójdzielną wypowiedź pisemną	X	X	X	X
52.	dokonać analizy tematu, ułożyć plan wypowiedzi		X	X	X
53.	komponować spójną wypowiedź pisemną		X	X	X
54.	napisać szkic interpretacyjny i rozprawkę		X	X	X
55.	napisać recenzję			X	X
56.	dokonać interpretacji porównawczej tekstów				X
57.	przygotować relację z uzasadnioną oceną tematu	X	X	X	X
58.	sporządzić funkcjonalną notatkę		X	X	X
59.	wypełniać druki urzędowe	X	X	X	X
60.	prowadzić korespondencję z zastosowaniem zwrotów adresowych i etykiety językowej	X	X	X	X
61.	poprawić własną wypowiedź	X	X	X	X
62.	ocenić wypowiedź cudzą pod względem jej poprawności i rzetelności, odróżnić fakty od opinii		X	X	X
63.	opowiedzieć treść tekstu	X	X	X	X

64.	streścić linearnie tekst		x	x	x
65.	dokonać podziału tekstu na części składowe			x	x
66.	streścić logicznie tekst				x
67.	rozumieć teksty użytkowe	x	x	x	x
68.	czytać ze zrozumieniem teksty publicystyczne		x	x	x
69.	czytać ze zrozumieniem artykuły popularnonaukowe			x	x
70.	czytać ze zrozumieniem krótkie fragmenty tekstów naukowych i filozoficznych				x
71.	korzystać z literatury: notować, relacjonować	x	x	x	x
72.	gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł		x	x	x
73.	scalać zebrane informacje w problemowe całości			x	x
74.	sporządzać bibliografię do tematu wypowiedzi		x	x	x

3. Poziomy wymagań dla klasy II LO

(z działów: romantyzm – pozytywizm)

	Wiadomości i umiejętności	Poziomy wymagań			
		koniecz- -ny (dop)	podstawo- wy (dst)	rozsze- rzający (db)	dopełnia- jący (bdb)
	Uczeń zna i rozumie:				
1.	utwory (lub ich fragmenty) wskazane w programie	x	x	x	x
2.	utwory z zakresu lektury uzupełniającej omawiane na lekcjach			x	x
3.	chronologię epok i ich ramy czasowe	x	x	x	x
4.	pojęcia z zakresu wiedzy o języku: stylizacja językowa, gwara, indywidualizacja, trawestacja, parafraza, polisemia, homonimia, nacechowanie emocjonalne wyrazów, neologizmy, ściśnienia, funkcje językowe, synonimy, style funkcjonalne, antonimy		x	x	x
5.	idee: mesjanizm, prometeizm, winkelriedyzm, praca u podstaw, praca organiczna		x	x	x
6.	ślady tradycji biblijnej, antycznej i średniowiecznej obecne w literaturze polskiej		x	x	x
7.	nurty filozoficzne związane z omawianą tradycją literacką			x	x
8.	pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				

	spór klasyków z romantykami, ludowość, fantastyka, indywidualizm, wallenrodyzm, werteryzm, wieszcz, czucie, demonizm, egzotyzm, intuicja, irracjonalizm, katastrofizm, emancypacja, ukraińska szkoła poetów, realizm, naturalizm	X	X	X	X
	towainizm, filomata, filareta, gotycyzm, mesjanizm, Orient, bajronizm, profetyzm, idealizm, organicyzm, autokreacja, scjentyzm, tolerancja, monizm przyrodniczy		X	X	X
	antynomia, autotematyzm, Storm und Drang, weltchmerz, metafizyka, spirytualizm, prowidencjalizm			X	X
9.	gatunki literackie:				
	epopeja, dramat romantyczny, komedia, pieśń, hymn, powieść epistolarna, ballada, opowiadanie, nowela, reportaż, powieść realistyczna, powieść historyczna	X	X	X	X
	psalm, litania, dumka, felieton, powieść tendencyjna, szkic krytyczny, oda, sonet,		X	X	X
	rapsod, poemat dygresyjny, powieść poetycka			X	X
10.	przemiany konwencji literackiej			X	X
11.	pojęcia z zakresu estetyki: mimetyzm, synkretyzm, groteska, realizm, naturalizm, synestezja, symbolizm		X	X	X
12.	relacje między tekstami a ich kontekstem historyczno-kulturowym		X	X	X
13.	związki między kulturą polską a europejską		X	X	X
14.	związki między kulturą romantyzmu, pozytywizmu a współczesną			X	X
15.	język poznanych tekstów literackich	X	X	X	X
16.	różnice między językiem tekstów romantycznych, pozytywistycznych a współczesną polszczyzną				X
17.	różnice między mową a pismem	X	X	X	X
18.	funkcje tekstów: estetyczną, ekspresywną, impresywną, poznawczą, fatyczną, wychowawczą		X	X	X
19.	zapożyczenia z innych języków			X	X
	Uczeń potrafi:				
20.	rozpoznać rodzaje i funkcje środków stylistycznych charakterystycznych dla poznawanych epok:				

	inwokacja, porównanie homeryckie, antyteza, personifikacja, inwersja, hiperbola, metafora, onomatopeja, epitet, anafora, apostrofa, pytanie retoryczne, eksklamacja		x	x	x
	oksymoron, peryfrazja, metonimia, instrumentacja zgłoskowa, parenteza			x	x
	alegoryzacja, symbol, eufenizm, ironia				x
21.	odczytać aluzje literackie w tekście			x	x
22.	zanalizować wiersz pod względem wersyfikacyjnym		x	x	x
23.	wskazać toposy kulturowe:				
	dwór, śmierć, Polska- Chrystusem Narodów, wędrówka, ojczyzna, bunt, nieszczęśliwa miłość, pielgrzym, geniusz	x	x	x	x
	maska, teatr życia, praca,		x	x	x
24.	odtworzyć główne idee utworów poznanych na lekcjach	x	x	x	x
25.	dokonać interpretacji utworów wskazanych w podstawie programowej		x	x	x
26.	analizować i interpretować inne poznane utwory literackie			x	x
27.	oceniać i wartościować poznane dzieła			x	x
28.	parafrazować teksty za pomocą różnych środków językowych				x
29.	opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne poznanych utworów		x	x	x
30.	ustalić konteksty potrzebne do interpretacji utworu		x	x	x
31.	zastosować konteksty w interpretacji			x	x
32.	porównywać różne dziedziny sztuki			x	x
33.	charakteryzować bohaterów literackich	x	x	x	x
34.	oceniać bohaterów literackich		x	x	x
35.	porównywać bohaterów literackich			x	x
36.	stosować pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				
	spór klasyków z romantykami, ludowość, fantastyka, indywidualizm, wallenrodyzm, werteryzm, wieszcz, czucie, demonizm, egzotyizm, intuicja, irracjonalizm, katastrofizm, emancypacja, ukraińska szkoła poetów, realizm, naturalizm	x	x	x	x
	towianizm, filomata, filareta, gotycyzm, mesjanizm, Orient, bajronizm, profetyzm, idealizm, organicyzm, autokreacja, scjentyzm, tolerancja, monizm przyrodniczy		x	x	x
	antynomia, autotematyzm, Storm und Drang, weltchmerz, metafizyka, spirytualizm, providencjalizm			x	x
37.	stosować pojęcia z zakresu estetyki:				

	mimetyzm, synkretyzm, groteska, realizm, naturalizm, synestezja, symbolizm		X	X	X
38.	słuchać wykładu z notowaniem	X	X	X	X
39.	zaprezentować wypowiedź dotyczącą treści omawianych lekcji	X	X	X	X
40.	poprawnie formułować pytania i odpowiedzi		X	X	X
41.	uczestniczyć w dialogu		X	X	X
42.	zabierać głos w dyskusji			X	X
43.	uczestniczyć w polemice			X	X
44.	argumentować własne stanowisko			X	X
45.	przekonująco bronić własnego stanowiska			X	X
46.	opracować i wygłosić referat			X	X
47.	konstruować dłuższą wypowiedź ustną	X	X	X	X
48.	wygłosić mowę ze świadomym użyciem środków retorycznych			X	X
49.	przygotować prezentację z wykorzystaniem celowego materiału pomocniczego			X	X
50.	rozdzielić szkic interpretacyjny od rozprawki	X	X	X	X
51.	zbudować trójdzielny referat pisemny	X	X	X	X
52.	dokonać analizy tematu, ułożyć plan wypowiedzi		X	X	X
53.	komponować spójny referat pisemny		X	X	X
54.	napisać szkic interpretacyjny i rozprawkę		X	X	X
55.	napisać recenzję			X	X
56.	dokonać interpretacji porównawczej tekstów				X
57.	przygotować relację z uzasadnioną oceną tematu	X	X	X	X
58.	sporządzić funkcjonalną notatkę		X	X	X
59.	wypełniać druki urzędowe	X	X	X	X
60.	prowadzić korespondencję z zastosowaniem zwrotów adresowych i etykiety językowej	X	X	X	X
61.	poprawić własną wypowiedź	X	X	X	X
62.	ocenić wypowiedź cudzą pod względem jej poprawności i rzetelności, odróżnić fakty od opinii		X	X	X
63.	opowiedzieć treść tekstu	X	X	X	X
64.	streścić linearnie tekst		X	X	X
65.	dokonać podziału tekstu na części składowe			X	X
66.	streścić logicznie tekst				X
67.	rozumieć teksty użytkowe	X	X	X	X
68.	czytać ze zrozumieniem teksty publicystyczne		X	X	X
69.	czytać ze zrozumieniem artykuły popularnonaukowe			X	X
70.	czytać ze zrozumieniem krótkie fragmenty tekstów naukowych i filozoficznych				X
71.	korzystać z literatury: notować, relacjonować	X	X	X	X
72.	gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł		X	X	X

73.	scalać zebrane informacje w problemowe całości			x	x
74.	sporządzać bibliografię do tematu wypowiedzi		x	x	x

4. Poziomy wymagań dla klasy III LO

	Wiadomości i umiejętności	Poziomy wymagań			
		konieczny (dop.)	podstawowy (dst.)	rozszerzający (db)	dopełniający (bdb.)
	Uczeń zna i rozumie:				
1.	utwory (lub ich fragmenty) wskazane w programie.	X	X	X	X
2.	utwory z zakresu lektury uzupełniającej omawiane na lekcjach			X	X
3.	chronologię epok i ich ramy czasowe	X	X	X	X
5.	ślady tradycji biblijnej, antycznej, staropolskiej i romantycznej obecne w literaturze		X	X	X
6.	nurty filozoficzne związane z omawianą tradycją literacką – nietszcheanizm, schopenhaueryzm, bergsonizm, behawioryzm, psychoanaliza, materializm dialektyczny, sceptycyzm poznawczy, pragmatyzm		X	X	X
7.	pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				
	Młoda Polska, modernizm, impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, katastrofizm, nihilizm, franciszkanizm	X	X	X	X
	Dekadentyzm, fin de siecle, nirwana, Sztuka dla sztuki, bohema, cyganeria, filister, femme fatale, chłopomania / ludomania, folklor, dulszczyzna, kołtun				
	Skamander, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda, Kwadryga, Żagary, awangarda, katastrofizm, dadaizm, ekspresjonizm, surrealizm, futuryzm, psychologizm, formizm, socrealizm, Holocaust				
	parnasizm, spleen, mizoginizm, oniryzm, happening		X	X	X
8.	gatunki literackie:				
	dramat naturalistyczny, dramat symboliczny, powieść młodopolska, powieść panoramiczna, dziennik, powieść polityczna, powieść psychologiczna, powieść produkcyjna, satyra polityczna	X	X	X	X
	powieść autotematyczna, powieść rozwojowa, powieść, strumienia świadomości, tragifarsa kołtuńska, moralitet, kaligram		X	X	X
	powieść conradowska, powieść symultaniczna, poemat rozkwitający			X	X

9.	style w sztuce:				
	impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, secesja, realizm, naturalizm, dadaizm, surrealizm, futuryzm, formizm, kubizm, kolaż, abstrakcjonizm, socrealizm, pop-art		X	X	X
	fowizm, suprematyzm, unizm, neoplastycyzm			X	X
10.	przemiany konwencji literackiej			X	X
11.	pojęcia z zakresu estetyki:				
	symbol, alegoria, sacrum, profanum, ironia, groteska, parodia, sarkazm, tragizm, arcydzieło, kicz, kultura masowa, kultura elitarna, pop-kultura	X	X	X	X
	bruleska,		X	X	X
12.	relacje między tekstami a ich kontekstem historyczno - kulturowym		X	X	X
13.	związki między kulturą polską a europejską.		X	X	X
14.	społeczne i terytorialne zróżnicowanie języka:				
	dialekt, gwara, regionalizm, żargon,	X	X	X	X
	zróżnicowanie pokoleniowe, socjolekt		X	X	X
15.	style indywidualne i funkcjonalne:				
	potoczny, artystyczny, publicystyczny, naukowy, urzędowy	X	X	X	X
16.	typy stylizacji:				
	archaizacja, stylizacja gwarowa, stylizacja potoczna	X	X	X	X
	trawestacja, parafraza, indywidualizacja		X	X	X
17.	funkcje tekstów: estetyczną, ekspresywną, impresywną, poznawczą, fatyczną, wychowawczą		X	X	X
	Uczeń potrafi:				
18.	rozpoznać manipulację językową, perswazję		X	X	X
19.	rozpoznać rodzaje i funkcje środków stylistycznych charakterystycznych dla poznawanych epok:				
	epitet, metafora, porównanie, onomatopeja, antyteza, inwersja, hiperbola, oksymoron	X	X	X	X
	synestezja, metonimia, parenteza, paralelizm składniowy		X	X	X
20.	wskazać toposy kulturowe:				
	taniec, koniec świata, śmierć, miłość, artysta, kobieta anioł, femme fatale, toposy życia	X	X	X	X
21.	odtworzyć główne idee utworów poznanych na lekcjach	X	X	X	X
22.	dokonać interpretacji utworów wskazanych w podstawie programowej		X	X	X
23.	analizować i interpretować inne poznane utwory literackie			X	X
24.	oceniać i wartościować poznane dzieła				X
25.	parafrazować teksty za pomocą różnych środków językowych.				X
26.	opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne poznanych utworów		X	X	X

27.	ustalić konteksty potrzebne do interpretacji utworu		X	X	X
28.	zastosować konteksty w interpretacji			X	X
29.	porównywać różne dziedziny sztuki			X	X
30.	charakteryzować bohaterów literackich	X	X	X	X
31.	oceniać bohaterów literackich		X	X	X
32.	porównywać bohaterów literackich			X	X
33.	stosować pojęcia związane z kulturą europejską i polską:				
	Młoda Polska, modernizm, impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, katastrofizm, nihilizm, franciszkanizm	X	X	X	X
	Dekadentyzm, fin de siecle, nirwana, Sztuka dla sztuki, bohema, cyganeria, filister, femme fatale, chłopomania / ludomania, folklor, dulszczyzna, kołtun				
	Skamander, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda, Kwadryga, Żagary, awangarda, katastrofizm, dadaizm, ekspresjonizm, surrealizm, futurizm, psychologizm, formizm, socrealizm, Holocaust				
	parnasizm, spleen, mizoginizm, oniryzm, happening		X	X	X
34.	stosować pojęcia z zakresu estetyki:				
	symbol, alegoria, sacrum, profanum, ironia, groteska, parodia, sarkazm, tragizm, arcydzieło, kicz, kultura masowa, kultura elitarna, pop-kultura	X	X	X	X
	bruleska,		X	X	X
35.	śłuchać wykładu z notowaniem				X
36.	zaprezentować wypowiedź dotyczącą treści omawianych na lekcji	X	X	X	X
37.	poprawnie formułować pytania i odpowiedzi		X	X	X
38.	uczestniczyć w dialogu			X	X
39.	zabierać głos w dyskusji			X	X
40.	uczestniczyć w polemice			X	X
41.	argumentować własne stanowisko			X	X
42.	przekonująco bronić własnego stanowiska			X	X
43.	opracować i wygłosić referat		X	X	X
44.	konstruować dłuższą wypowiedź ustną	X	X	X	X
45.	przygotować prezentację z wykorzystaniem celowego materiału pomocniczego		X	X	X
46.	zbudować trójdzieloną wypowiedź pisemną	X	X	X	X
47.	dokonać analizy tematu, ułożyć plan wypowiedzi		X	X	X
48.	komponować spójną wypowiedź pisemną		X	X	X
49.	sporządzić recenzję filmową.		X	X	X
50.	przygotować relację z uzasadnioną oceną tematu.	X	X	X	X
51.	sporządzić funkcjonalną notatkę	X	X	X	X
52.	poprawić własną wypowiedź	X	X	X	X
53.	ocenić wypowiedź cudzą pod względem jej poprawności i rzetelności, odróżnić fakty od opinii		X	X	X
54.	opowiedzieć treść tekstu	X	X	X	X

55.	streścić linearnie tekst		X	X	X
56.	dokonać podziału tekstu na jego części składowe.			X	X
57.	streścić logicznie tekst			X	X
58.	rozumieć teksty użytkowe	X	X	X	X
59.	czytać ze zrozumieniem teksty publicystyczne		X	X	X
60.	czytać ze zrozumieniem teksty popularnonaukowe		X	X	X
61.	czytać ze zrozumieniem fragmenty tekstów naukowych i filozoficznych			X	X
62.	korzystać z literatury: notować, relacjonować	X	X	X	X
63.	gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł		X	X	X
64.	scalać zebrane informacje w problemowe całości			X	X
65.	sporządzać bibliografię do tematu wypowiedzi		X	X	X

(...) WYMAGANIA

5. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania : interpretacja utworu poetyckiego

Sposób sprawdzenia stopnia opanowania wymagań:

test dwustopniowy:

cz. I - ćwiczenia analityczne;

cz. II - praca interpretacyjna.

Część I

• **na ocenę dopuszczającą**

- nazwać typ liryki, biorąc za kryterium kreację, ja" lirycznego;
- znaleźć ślady obecności podmiotu lirycznego;
- nazwać i wyodrębnić formy monologu lirycznego;
- wypisać znaczące środki stylistyczne i je nazwać;
- przedstawić w formie kilku zdań sytuację liryczną;

• **na ocenę dostateczną**

- opisać budowę wiersza;
- na podstawie słów wiersza zidentyfikować podmiot liryczny;
- określić funkcję występujących w tekście form monologu lirycznego;
- określić funkcję znaczących środków stylistycznych;
- sformułować założenie interpretacyjne;
- zaprojektować konteksty interpretacyjne.

Część II

• **na ocenę dobrą**

- budować pracę interpretacyjną według własnej koncepcji;
- zadbać o spójność tworzonego tekstu;
- zadbać o poprawność stylistyczną pracy;
- zadbać o poprawność ortograficzną;
- umiejętnie wykorzystać obserwacje analityczne do budowania własnej hipotezy interpretacyjnej (sprawnie posługiwać się terminologią teoretycznoliteracką; podmiot

- liryczny, monolog liryczny, sytuacja liryczna);
- podejmować próby dotarcia do znaczeń metaforycznych;
- umiejętnie przywoływać fragmenty tekstu (cytaty) dla poparcia własnych sądów;
- zastosować uzasadnione konteksty interpretacyjne;

• **na ocenę bardzo dobrą**

- wykazać się umiejętnością budowania oryginalnej koncepcji pracy;
- zadbać o klarowność wywodu interpretacyjnego;
- swobodnie posługiwać się terminologią teoretycznoliteracką, szczególnie wyraźnie akcentując funkcjonalność zastosowanych form i środków, m. in. monologu lirycznego, kreacji podmiotu, środków stylistycznych itp.;
- umiejętnie łączyć obserwacje analityczne ze sferą znaczeń wiersza;
- formułować własne dojrzałe uwagi, wnioski i sugestie;
- szczególnie starannie dobierać wartościowe i uzasadnione konteksty interpretacyjne;
- umiejętnie budować uogólnienia interpretacyjne;
- posługiwać się bogatą leksyką i żywym stylem;
- zadbać o poprawność interpunkcyjną pracy;

* **na ocenę celującą**

- wykazać się dużą sprawnością interpretacyjną;
- budować bardzo dojrzałe i oryginalne sądy wartościujące i uogólniające;
- starannie i celowo dobierać konteksty wykraczające poza program nauczania świadczące o dużej erudycji;
- stylowi własnej pracy nadać znamiona indywidualności.

6. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania: rozprawka

Sposób sprawdzana stopnia realizacji wymagań: prace domowe i praca klasowa.

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:

- zrozumieć temat rozprawki ;
- znaleźć argumenty uzasadniające tezę,
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- wprowadzić do pracy cytaty z utworów;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

Na ocenę dostateczną uczeń powinien:

- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

Na ocenę dobrą uczeń powinien:

- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy, cytować badaczy literatury;
- sporządzić bibliografię;
- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:

- pamiętać o oryginalnym zamyśle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowną koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki., historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające, umiejętnie skonfrontować je z sądami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną;
- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

Na ocenę celującą uczeń powinien:

- w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza treści programowe;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;
- sporządzić dokładne przypisy.

7. Skala ocen

Ustala się 6- stopniową skalę ocen z następującymi skrótami:

celujący - cel - 6

bardzo dobry - bdb - 5

dobry - db - 4

dostateczny - dst - 3

dopuszczający - dop - 2

niedostateczny - ndst – 1

1. W ocenianiu bieżącym i semestralnym stosuje się oceny pełne i oceny z plusem „+”. Plus ma wartość 0,5. Nie stosuje się ocen z minusami.
2. Wystawiając oceny częściowe stosujemy zapis cyfrowy.
3. Przy ocenianiu sprawdzianów i zadań klasowych punktowanych stosujemy następujący przelicznik procentowy:

50% - 56% dopuszczający

57% - 63% +dopuszczający

64% - 70% dostateczny

71% - 77% +dostateczny

78% - 84% dobry

- 85% - 91% + dobry
- 92% - 98% bardzo dobry
- 99%-100% + bardzo dobry

8. Warunki i tryb oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z języka polskiego (zgodnie z założeniami szkolnego systemu oceniania)

8.1. Ocenianie bieżące

1. Podstawową formą bieżącego sprawdzania wiedzy, umiejętności i oceniania ucznia jest: odpowiedź ustna, kartkówka (krótka forma pisemna), sprawdzian (dłuższa forma pisemna), aktywność i zaangażowanie ucznia.
2. Czas trwania odpowiedzi ustnej i kartkówki nie może przekroczyć 20 minut.
3. Oceny mają charakter jawny
4. Na prośbę ucznia nauczyciel wystawiając ocenę ma obowiązek ją uzasadnić.
5. Każda ocena musi mieć charakter mobilizujący.
6. Pisemne prace powinny być ocenione w terminie do trzech tygodni od napisania pracy

8.2. Kartkówki i sprawdziany

1. Nauczyciel informuje uczniów o planowanym sprawdzianie tydzień wcześniej i zapisuje to w dzienniku lekcyjnym.
2. Kartkówka obejmuje mały zakres materiału (3-4 lekcji tematycznych) i nie wymaga wcześniejszej zapowiedzi.
3. W tygodniu mogą odbywać się najwyżej trzy sprawdziany, w ciągu dnia jeden sprawdzian.

8.3. Ocenianie semestralne i końcoworoczne

1. Ustalając ocenę semestralną i końcoworoczną nauczyciel uwzględnia
 - 1) zdobytą wiedzę i umiejętności
 - 2) zaangażowanie i aktywność
 - 3) obecność na lekcjach
2. Oceny klasyfikacyjne powinny być ustalone zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania
3. Oceny semestralne i końcowe nie muszą być średnią ocen wpisanych do dziennika. Można stosować tzw. średnią ważoną
4. Podstawą oceny klasyfikacyjnej semestralnej i końcoworocznej są oceny znajdujące się w dzienniku lekcyjnym
5. Oceny semestralne i końcoworoczne w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się w pełnym brzmieniu.
6. Ocenie semestralnej i końcoworocznej podlegają zajęcia obowiązkowe, dodatkowe oraz

fakultatywne.

7. Nauczyciel powiadamia ucznia i wychowawcę o przewidywanej ocenie niedostatecznej na miesiąc przed klasyfikacją, a wychowawca w formie pisemnej powiadamia rodziców
8. Uczeń, który opuści 25% odbytych lekcji w danym semestrze zobowiązany jest do zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej. W przypadku 50% nieobecności

na zajęciach lekcyjnych w semestrze uczeń może być klasyfikowany na podstawie egzaminu klasyfikacyjnego.

9. Nie stosujemy zasady zdawania na ocenę wyższą w ostatnim tygodniu klasyfikacji semestralnej i końcoworocznej.
10. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną może zdawać egzamin poprawkowy.

8.4. Egzamin klasyfikacyjny

1. Uczeń nie klasyfikowany może złożyć prośbę o egzamin klasyfikacyjny do S. Dyrektora w dniu zakończenia klasyfikacji. W podaniu powinien określić przyczyny nieobecności i zaproponować termin egzaminu klasyfikacyjnego. Rada Pedagogiczna podejmuje decyzję dotyczącą egzaminu klasyfikacyjnego. S. Dyrektor wyznacza termin egzaminu klasyfikacyjnego i powiadamia o tym ucznia
2. Formę i termin egzaminu ustala s. Dyrektor w porozumieniu z nauczycielem przedmiotu
3. Wyniki egzaminu klasyfikacyjnego zatwierdza Rada Pedagogiczna
4. Ocena wystawiona na podstawie egzaminu klasyfikacyjnego jest ostateczna

8.5. Egzamin poprawkowy

1. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec roku szkolnego może złożyć podanie do s. Dyrektora o dopuszczenie do egzaminu poprawkowego najpóźniej w dniu rozdania świadectw
 - 1) egzamin poprawkowy (w formie ustnej i pisemnej) odbywa się w ostatnim tygodniu ferii letnich a dokładny termin egzaminu poprawkowego ustala s. Dyrektor
 - 2) egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez S. Dyrektora
 - 3) uczeń przystępujący do egzaminu poprawkowego może poprosić nauczyciela o informację dotyczącą zakresu wymagań egzaminacyjnych.
2. Ocena wystawiona na podstawie egzaminu klasyfikacyjnego jest ostateczna.

8.6. System odwoławczy

Uczeń ma prawo odwołać się do s. Dyrektora w przypadku niezgodzenia się z oceną wystawioną przez nauczyciela na koniec semestru lub roku szkolnego. Odwołanie ma być przedstawione w formie pisemnej w ostatnim dniu klasyfikacji. Siostra Dyrektor ma obowiązek przeanalizować sytuację danego ucznia. W uzasadnionych przypadkach może zalecić ponowne sprawdzenie wiedzy ucznia przez nauczyciela